

Aan de colleges van burgemeester en
wethouders en gemeenteraden van de 21
deelnemende gemeenten

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk 100725-4239/RLO/WBR	datum 17 juni 2026
onderwerp Terugkoppeling BO Brainport 27 mei 2026		e-mailadres	

Geachte colleges en raden,

Onze regio werkt nauw samen met de Rijksoverheid en de provincie Noord-Brabant om de grote opgaven in onze regio te realiseren. We hebben daarom regelmatig overleg met elkaar, ook op bestuurlijk niveau. In deze brief wordt u geïnformeerd over het bestuurlijk overleg (BO) Brainport van 27 mei 2026.

BO Brainport 27 mei 2026

Dit overleg in Den Haag was het eerste overleg met een vertegenwoordiging van ministers en staatssecretarissen van het in februari aangetreden kabinet Jetten. Bij de opening herbevestigde het Rijk het nationale en Europese belang van Brainport. Onze regio is niet alleen economisch van groot belang, maar de samenwerking met de regio dient ook als voorbeeld voor de rest van Nederland. Vanuit regiozijde werd aangegeven dat het op veel vlakken goed gaat met de regio, maar dat ook urgentie wordt gevoeld om de gemaakte afspraken met het Rijk te bewaken, problemen op te lossen en de motor niet te laten vastlopen. Als nationale en Europese groeimotor is de opgave in de regio een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Vervolgens zijn diverse onderwerpen aan bod gekomen:

BIC Noord

BIC Noord betreft de uitbreidingslocatie van ASML in Nederland. De uitbreiding maakt het mogelijk dat ASML en daarmee ook haar toeleverketen zich langjarig bindt aan Nederland met zowel R&D als productie. Dit is van groot strategisch belang voor het toekomstig verdienvermogen van Brainport, Nederland en de strategische autonomie van Europa.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Rijk en regio hebben in dit overleg stilgestaan bij de grote stappen die in twee jaar tijd zijn gezet bij de ontwikkeling van BIC Noord. Alles is tot dusver verlopen conform planning. Zo hebben de gemeenteraden van Best, Oirschot en Eindhoven en de provincie Noord-Brabant recent de besluiten genomen die nodig zijn om de ontwikkeling van BIC Noord juridisch mogelijk te maken. De gemeente Eindhoven maakt de grond nu bouwrijp. De start van de ontwikkeling van de campus start binnen enkele maanden. Het feit dat dit gelukt is, is te danken aan de goede samenwerking tussen alle verschillende partners en de aangebrachte focus. Rijk en regio zien het als welkom en waardevol om de geleerde lessen ook toe te passen op andere plekken in het land.

Netcongestie

Rijk en regio hebben de afgelopen periode diverse stappen gezet, waaronder afspraken over het bevoegd gezag van de netverbinding Wijchen-Oss en de inzet van de gezamenlijke pilot gebiedsfonds die direct heeft geleid tot resultaat en versnelling bij het hoogspanningsstation in Maarheeze. De recent aangekondigde aansluitpauze per 1 juli voor de twee verzorgingsgebieden op 'code rood' (Helmond-Zuid en Eindhoven-West) heeft het belang en de urgentie van oplossingen voor netcongestie in de Brainport extra benadrukt.

Rijk en regio hebben daarom stevige afspraken gemaakt. De belangrijkste is dat er een gezamenlijke crisisaanpak komt voor de Brainport, vergelijkbaar met de aanpak in het FGU-gebied (Flevopolder, Gelderland, Utrecht). Rijk en regio leveren samen met de netbeheerders TenneT en Enexis vóór het zomerreces een concept maatregelenpakket op, inclusief de eerste oplossingsrichtingen en voorstellen voor maatregelen voor de verzorgingsgebieden op 'code rood', en een eerste beeld van de benodigde investeringsmiddelen. Het pakket wordt vlak na de zomer vastgesteld waarbij uiterlijk bij het BO Brainport van 12 oktober 2026 verdere (financiële) besluiten genomen gaan worden.

De regio kan hierbij gebruik maken van geleerde lessen in de aanpak voor het FGU-gebied. Ook zullen Rijk en regio gebruik maken van de maatregelen die worden uitgewerkt binnen de landelijke versnellingsaanpak netcongestie (inclusief de Crisiswet Netcongestie) om snellere en effectieve oplossingen te implementeren. Deze kunnen ook opgeschaald worden naar andere delen van de provincie en het land. De crisisaanpak voor de Brainport blijft daarom nadrukkelijk onderdeel van de Brabantse Aanpak Netcongestie.

Stikstof

Op 28 oktober 2025 is met het vorige kabinet geconstateerd dat er niet snel genoeg stikstofruimte ontstaat in de regio en de generieke maatregelen van het Rijk en de provincie Noord-Brabant onvoldoende zijn om natuurvergunningen te verlenen. Aanvullende maatregelen zijn nodig om sneller natuurdoelen te realiseren, zodat de regio van het slot gaat en maatschappelijke en economische ontwikkelingen in de Brainport weer kunnen doorgaan. De eerste contouren van wat in deze regio aanvullend nodig is zijn sindsdien door Rijk, provincie en regio uitgewerkt in de 'Brainport Open'-aanpak.

De minister van LNV was positief over het gezamenlijk uitgewerkte voorstel voor de 'Brainport Open'-aanpak. De betrokken bestuurders hebben gezamenlijk uitgesproken zich in te zetten voor deze aanpak. Richting het eind van het jaar zal worden gewerkt aan een uitvoeringsprogramma om de noodzakelijke maatregelen uit te werken en afspraken te maken over de langere termijn van de aanpak. Dit hangt samen met de uitkomst van de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof, die voor de zomer komt met een brief waarin de beleidsvoornemens worden toegelicht waarmee dit kabinet probeert om Nederland van het stikstofsloot te halen.

Voorzieningen

Voor de regio zijn de sociaalmaatschappelijke voorzieningen een topprioriteit om te kunnen groeien in balans en het draagvlak in de regio te behouden.

De afgelopen ruim twee jaar heeft de regio het benodigde huiswerk hiervoor gedaan met o.a. een nulmeting en verkenning voorzieningen, en een regionale uitvoeringsstrategie voorzieningen. Bovendien is samen met de ministeries OCW, EZK en BZK/VRO een innovatieaanpak onderwijshuisvesting uitgewerkt. Tot teleurstelling van de regio heeft het kabinet hier bij de Voorjaarsnota 2026 nog geen middelen voor vrijgemaakt, ondanks de positieve houding van de ministeries ten aanzien van de inhoud van het voorstel. Het Rijk begrijpt deze teleurstelling en is bereid om samen met de regio diverse routes voor dekking te verkennen richting het volgende BO Brainport in oktober. Voor wat betreft de publieke voorzieningen in de breedte doet het Rijk (BZK/VRO) in samenspraak met de regio momenteel een verdiepend onderzoek op de benodigde voorzieningen gerelateerd aan de nieuwbouw en de financiële opgave daarvoor. Het streven is om bij het BO Brainport in oktober de uitkomsten te kunnen presenteren.

Mobiliteit

De minister van IenW heeft de Tweede Kamer op 16 maart jl. per brief geïnformeerd dat er een fors tekort is op het mobiliteitsfonds en deltafonds (ca. €80 mld.) en dat dit om een prioritering vraagt. Rijk en regio hebben daarom stilgestaan bij meerdere opgaven op het gebied van wonen en bereikbaarheid die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de regio. Dit gaat bijvoorbeeld om de bereikbaarheidsopgave van de gebiedsontwikkeling Helmond Centrum+ en de ov-knoop Eindhoven.

Daarnaast hebben de provincie Noord-Brabant en MRE aandacht gevraagd voor tekorten op de exploitatie van de Brainportlijnen. In aanloop naar het BO Brainport is een verdieping tussen Rijk en regio georganiseerd, zoals afgesproken bij het afgelopen BO MIRT. Dit heeft geleid tot een voorstel van de provincie Noord-Brabant waarbij de provincie een deel van het tekort zou financieren en het Rijk ook om een bijdrage wordt gevraagd. De provincie had duidelijkheid nodig van het Rijk vanwege de aanbesteding van de concessie Zuidoost-Brabant.

De minister van IenW heeft vervolgens het proces rondom de prioritering toegelicht. Voor de zomer vindt het debat Strategische Keuzes Bereikbaarheid plaats met de Tweede Kamer, waarbij na de zomer het afweegkader en de bijbehorende lijst met projecten gereed moet zijn.

Gezien de tekorten en het gebrek aan middelen zullen harde keuzes moeten worden gemaakt door heel het land. De verwachting is dat richting het BO MIRT in november meer duidelijkheid geboden zal kunnen worden, maar dat nu eerst het landelijk proces doorlopen moet worden. We brengen gezamenlijk in kaart wat dit betekent voor de planning van lopende trajecten. Dit betekent ook dat er op dit moment geen ruimte is voor aanvullende afspraken op het vlak van exploitatiemiddelen voor de Brainportlijnen.

Versnelling woningbouw

In het najaar van 2025 heeft het vorige kabinet Helmond aangewezen als een van de vier nieuwe nationaal grootschalige woningbouwlocaties. Het huidige kabinet heeft in het coalitieakkoord afgesproken om landelijk van 21 naar 30 grootschalige woningbouwlocaties te willen gaan.

Vanuit de regio is de propositie van Best onder de aandacht gebracht. Best voldoet vanuit regioperspectief aan alle criteria om aangewezen te worden als nationaal grootschalige woningbouwlocatie. Daarnaast heeft de MRE steun uitgesproken voor het voorstel van de provincie Limburg in het kader van Limburg Centraal, mede gezien de bovenregionale samenwerking met Weert en Venlo. Het Rijk neemt deze inbreng mee in haar afweging.

Tot slot hebben Rijk en regio gesproken over aandachtspunten om de woningbouw te versnellen. Zo heeft de regio zorg uitgesproken over de afwijzing van de Woningbouw op Korte Termijn (WoKT) aanvragen van Best, Deurne en Geldrop-Mierlo in het najaar van 2025. Dit is van belang voor de regio gezien de opgaven van deze en andere regiogemeenten om voldoende woningen te kunnen bouwen. Het Rijk heeft andersom aandacht gevraagd voor de nog volop beschikbare WMRE-middelen om de woningbouw te kunnen versnellen. Rijk en regio blijven volop in contact met alle 21 gemeenten om de huidige beschikbare subsidies onder de aandacht te brengen.

Rijk en Regio hebben daarbij afgesproken om zich gezamenlijk in te spannen om de kwantiteit en kwaliteit van de WMRE-aanvragen te verbeteren, gemeenten meerjarig perspectief te bieden, koppelkansen te benutten in de Rijk-regio samenwerking op onderwerpen als stikstof, netcongestie en woningbouw, en bestaande en eventueel aankomende subsidieregelingen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de behoefte, met als doel zoveel mogelijk woningbouw in de regio versneld te realiseren.

Werklocaties

Rijk en regio hebben kort stilgestaan bij de ontwikkelingen op het gebied van werklocaties. De regio heeft gewezen op de uitdagingen bij de realisatie van het Regionaal Bedrijventerrein Brainport-Oost en het lopende gesprek daarover binnen de regio. Om tot een samenhangende aanpak te komen die ruimte biedt voor werklocaties in Brainport, hebben Rijk en regio afgesproken om langs vier sporen gezamenlijk verdere stappen te zetten: het meenemen van werklocaties in diverse trajecten (inclusief de Nota Ruimte en de Brainportaanpak op stikstof en netcongestie); het versterken van de uitvoeringskracht via het Realisatiebedrijf MRE; het verkennen van creatieve oplossingen voor (financiële) opgaven bij de nieuwe grootschalige werklocaties, te beginnen met Brainport-Oost; en het toekomstbestendig maken van bestaande bedrijventerreinen. Bij het eerstvolgende BO Brainport worden mogelijke vervolgstappen besproken.

Uitvoeringskracht

De regio heeft een toelichting gegeven op de start van het Realisatiebedrijf MRE, mede mogelijk gemaakt door beschikbaar gestelde middelen vanuit het Rijk. Het Realisatiebedrijf MRE richt zich vooral op het versterken van de uitvoeringskracht van de 21 regiegemeenten bij de realisatie van geprogrammeerde projecten op het gebied van mobiliteit, wonen, energie-infrastructuur en regionale bedrijventerreinen. Het Rijk reageerde positief op deze ontwikkelingen en werkt zelf aan het versterken van de coördinatie en het tijdig beschikbaar stellen van de toegezegde middelen.

Technologisch concurrentievermogen en innovatie

Rijk en regio hebben stilgestaan bij het belang van de gezamenlijke ontwikkeling van (nieuwe) internationale waardeketens en technologieën, om op deze manier de technologieontwikkeling, strategische relevantie en diversificatie van het nationale ecosysteem te kunnen versterken. De regio vraagt om tijdens dit proces ook te komen tot noodzakelijke besluiten om als Nederland concurrerend te blijven.

De minister van EZK ziet in deze discussie veel raakvlakken met onderwerpen in de Ministeriële Taskforce Toekomstige Welvaart en Verdienvermogen. Rijk en regio onderschrijven allebei het belang om de Nederlandse innovatieprogramma's koppelen aan Europese programma's, (co)financiering te bundelen in samenhang met de regionale ecosystemen, en te zorgen voor verbinding met andere nationale clusters (e.g. Delft, Twente, Nijmegen, Amsterdam).

Daarnaast heeft de regio aandacht gevraagd voor campussen en eventuele participatie van andere overheden in m.n. de Brainport Industries Campus (BIC). Rijk, provincie en regio hebben afgesproken elkaar uiterlijk bij het volgende BO duidelijkheid te verschaffen.

Talent

Tot slot is kort stilgestaan bij de talentpijler van de Rijk-regio samenwerking. Via het Nationaal Versterkingsplan Microchiptalent Brainport Eindhoven wordt uitvoering gegeven aan een belangrijk gedeelte van de talentopgave. Rijk en regio hebben in het gesprek stilgestaan bij de gezamenlijke wens om de huidige systematiek te verbeteren, zodat deze beter aansluit bij de regionale behoefte voor de tweede tranche in de zomer van 2027. Brainport Development en de ministeries van EZK en OCW blijven hierover in gesprek.

Achtergrond bij het BO Brainport

Het BO Brainport is een periodiek, halfjaarlijks overleg tussen het Rijk en onze regio. Dit overleg is ingesteld na het opnemen van de doorontwikkeling van de mainportstatus van de Brainportregio in het coalitieakkoord Rutte IV dd. 15 december 2021. In het BO Brainport wordt de doorontwikkeling van de mainportstatus van de Brainportregio besproken aan de hand van de Strategische Agenda Brainport. Inmiddels staan ook voortgang van de gemaakte afspraken uit de Brainportdeal (2022) en het convenant Beethoven (2024) centraal in het overleg.

De deelnemers aan Rijkszijde zijn de Minister van Economische Zaken (voorzitter); Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening; Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap; de Minister/Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei; Minister van Infrastructuur en Waterstaat en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Vanuit regiozijde zijn dit de voorzitter Stichting Brainport (tevens voorzitter Metropoolregio Eindhoven), de gedeputeerde Economie van de provincie Noord-Brabant, en de wethouder Economie gemeente Eindhoven tevens voorzitter portefeuillehoudersoverleg (poho) Economie Metropoolregio Eindhoven. Ook de directeur van de Stichting Brainport/Brainport Development en de secretaris-directeur van de Metropoolregio Eindhoven zijn aangesloten bij het overleg.

Tot slot

Het eerstvolgende BO Brainport staat gepland op 12 oktober 2026. Wij houden u in de tussentijd op de hoogte van verdere relevante ontwikkelingen binnen de hierboven genoemde opgaven.

Met vriendelijke groet,

het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de secretaris,

de voorzitter,

G.A.G.H. Wouters.

J.R.V.A. Dijksselbloem.